

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO AMERISKE BRATSKE ZVEZE — OFFICIAL ORGAN OF THE AMERICAN FRATERNAL UNION

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of March 3rd, 1879. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925.

NO. 46. — ST. 46.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, NOVEMBER 22 — SREDA, 22. NOVEMBRA, 1944

VOLUME XX.—LETNIK XX.

Novoletno darilo društvenim tajnikom in božična mladinska kampanja

Društvenim tajnikom in tajnicam naznanjam, da bodo tudi prejeli novoletno darilo za pobiranje mladinskih asesmentov. Ta nagrada bo znašala 36 centov od vsakega mladinskega člana, ki bo dobrostočen član z dnem 31. decembra 1944, in se bo tajnikom in tajnicam izplačala v drugi polovici meseca januarja 1945. Ker se bo nagrada plačala samo za dobrostočne mladinske člane, je priporočljivo, in bo v interesu tajnikov in tajnic, da prepričajo vsako suspendacijo mladinskih članov in da se potrudijo dobiti nazaj tudi tiste mladinske člane, ki so ob tem času suspendirani.

Nadalje naznanjam društvenim tajnikom in tajnicam ter društvi v splošnem, da je glavni odbor za mesec december razdal posebno mladinsko kampanjo, božično kampanjo, ter za državom, ki bodo tekom meseca decembra vpisala največ članov v mladinski oddelki. Te nagrade so \$30.00, \$20.00 in \$10.00. Društva naj te nagrade razdelijo med tiste člane, ki bodo noče mladinske člane vpisali. Tekom meseca decembra ne bo treba kandidatice za članstvo v mladinskem oddelku predlagati na seji, temveč jih bodo imeli pravico sprejeti društveni predsednik, tajnik in blagajnik. Vse prošnje za sprejem morajo biti v glavnem uradu do 5. januarja 1945. Glavni odbor ni določil nobenega najnižjega števila novih članov za dobitev teh nagrad, zato bo imelo vsak društvo, pa če je naselbina še tako majhna, priliko dobiti eno izmed njih. Zna se pripetiti, da bo društvo s petimi ali desetimi novimi člani prejelo prvo nagrado.

Z bratskim pozdravom,

Anton Zbašnik, glavni tajnik.

SPOŠNI TEDENSKI PREGLED

VELIKA VLOGA LETAL V VOJNI

VELIKA OFENZIVA

Velika zavezniška ofenziva na evropski fronti je v polnem zamahu. Skoro na vsej približno 400 milij dolgi fronti Nemci umikajo. Na južnem delu fronte so francoske čete pridrle do reke Reme in Ameriški so obkrožili in do ene treh zvezeli močno utrjenome Metz.

Nemci pričakujejo močne ruske ofenzive na Poljskem in vzhodni Prusiji. Dosedaj je dejano in blato vreme zadržalo ruske armade. Ko bo zmrznila, se bodo motorizirane ruske edinice mnogo laže.

MIRNO ZASEDANJE

Zaključno zasedanje 78. zvezga kongresa bo primeroma skoraj; tako vsaj sodijo opozvali v Washingtonu. Po večtehenskih počitnicah tekem predilne kampanje se je kongres tekel teden spet sešel k zasedanju. Sodi se, da bo pred njenim letom rešil le nekaj najboljnih zadev, ki so takega značaja, da ne bodo povzročale strih debat in nasprotij. Služena doba sedanjega kongresa je zaključena 3. januarja, ko se bodo novoizvoljeni kongres, v katerem bo precej novih obrazovali.

INAUGURACIJA

Cetrtja inauguracyja predsednika Roosevelta se bo izvršila 20. januarja 1945. Izvedena bo Beli hiši in ne v kapitolu kot običajno, ter brez nepotrebnih ceremonij. Mrs. Roosevelt je izjavila, da predsednik ne bo prasal za dopust njegovih sirov, ki so v vojaški službi, da prisostvovati inauguracyji.

TRMASTA IRSKA

Večina neutralnih držav je že zavetja vojnemu kriminalcem sestih držav, ki bi se skušali zogniti kazni s pobelega in inozemstvo. Irska gleda na hotela dati nikake obvezne izjave. V Londonu in Washingtonu je to napravilo zelo slab vtis.

NE BOMO POTOVALI

Turisti naj kar še za dogledev čas odložijo svoja prospektiva potovanja v Evropo. Tako

VOLITEV PREDSEDNIKA

Po ustavi Zedinjenih držav volijo predsednika in podpredsednika volilni možje ali elektorji. To je stara forma, katero bi bilo mogoče izpremeniti le z dodatkom ali amendmentom k ustavi. Forma posluje pa le na papirju.

Vsaka država naše Unije ima takole elektorjev kot znaša skupno število njenih kongresnikov in senatorjev. Vsaka država, velika ali mala, ima dva senatorja, kongresnikov pa toliko, do kolikor istih je upravičena po številu prebivalstva. Tako ima, na primer, država Nevada dva senatorja in enega kongresnika, država Ohio pa dva senatorja in 23 kongresnikov. Država Nevada je torej upravičena do treh elektorjev, država Ohio pa do 25. Skupno število članov vseh zbornic kongresa je 531, in toliko je število elektorjev, ki officielno izvolijo predsednika in podpredsednika.

Na volilni dan, 7. novembra, smo s predsedniško glasovnico navidezno glasovali za predsednika in podpredsednika, v resnici smo pa glasovali za elektorje. Vsaka stranka imenuje v vsaki posamezni državi takole elektorjev, do kolikor jih je dotična država upravičena. Izvoljena je: "Warehouse, War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent, 161 Perry St., New York 14, N. Y."

POSLOVANJE POMOŽNE AKCIJE

War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent v New Yorku nas naproša objaviti sledče:

V zvezi z objavo vojno-odpomožnega fonda Amerikancev južnoslovenskega porekla, ki je bila pred kratkim podana in v kateri je naglašeno, da mora vse blago za reliefno ladjo biti v New Yorku do 12. novembra 1944, naj bo tu podan sledči popravek:

Zaradi vojnih razmer se ne more izvedeti točnega datuma prihoda parnika, zato priporočamo vsem odborom, društvom, posameznikom, prijateljem in sodelavcem, da nadaljujejo z zbiranjem obleke in drugega reliefskega blaga, brez ozira na prej objavljeni datum o prihodu ladje.

Istočasno naznanjam vsem, da War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent ne sprejema blaga in drugih posameznikov ali posameznim družinam v Jugoslaviji, ampak samo kolektivne pošiljalstev v pomoč našrom Jugoslaviji.

Novi naslov našega skladista je: "Warehouse, War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent, 161 Perry St., New York 14, N. Y."

Rev. Strahinja Maletič, glavni tajnik.

POŠTA ZA VOJAKE

Urad za vojne informacije v Washingtonu poziva občinstvo, da se v dopisovanju z vojaki v prekomorskih krajih poslužuje sistema, ki se imenuje V-Mail. Taka pisma, pisana na določene forme papirja, so fotografirana in v filmih odpolana preko morja, kar je hitrejše, bolj zanesljivo in vzame manj prostora. Tozadnevi poziv Urada za vojne informacije se glasi v previdu:

"Poslužujte se V-Mail sistema. Vpričo večjega števila vojaštv, ki je sedaj v prekomorskih krajih, želi armadna poštna služba, da se prijatelji vojakov poslužujejo V-Mail sistemom, namesto navadne pošte. V-Mail prihrani čas in prostor. V-Mail se nikdar ne izgubi."

SLOVENSKE VESTI

Glavni odborniki Ameriške bratske zveze, ki so bili prišli na izredno sejo glavnega odbora v Cleveland, Ohio, so dne 20. novembra, pod vodstvom gl. predsednika J. N. Roglija, posetili župana Franca Lauscheta v mestni hiši. Čestitali so mu kot našemu rojaku v članu Ameriške bratske zveze k njegovemu izvolitvi za governerja države Ohio. Sestanek je potekel v zelo prijateljskem in slovenskem duhu.

Tako zvani elektoralni kolegi, ki formalno izvoli predsednika in podpredsednika, je stara relikvija, ki je ostala v ustavi od začetka, pa se je v teku časa prilagodila izpremenjenim razmeram.

HITLER V ZATONU

Zavezniška letalska sila je hitro rastla in je kmalu začela s pati bombe na nemške vojne industrije in prometna sredstva. To je bila indirektna, pa zelo učinkovito bojevanje, ki se stopnjuje in veča dan za danem. Te dni smo čitali, da je sama ameriška letalska sila, ki je pričetela v avgustu leta 1942 operativi s svojih baz v Angliji in v novembra 1943 iz baz v Italiji, že dosedel zmetala na Nemčijo in na od nje zasedene dežele 638,880 ton bomb. Od teh je padlo na samo Nemčijo 330,000 ton. Anglija je prispevala skoraj enako količino bomb za Nemčijo. Skupna količina bomb, ki so jih ameriški in britiški letalci poklonili Nemcem v tem času, znaša 1,389,132 ton. Britiški letalci se večinoma udejstvujejo

V VZHODNI PRUSIJI

O vdoru ruskih armad v Vzhodno Prusijo piše vojni korespondent moskovskega lista Pravda, Martin Meržancov, sledče:

Prekoračili smo nemško mesto blizu vasi Galkemen, ki stoji na griču in katere ozadje tvorijo rumene breze. To je tipična pruska vas, s koničastimi gotiški strelami, pokritimi z umazano rdečimi skriljami. Ledeni plotovi ostro ločijo posamezne kmetije z njihovimi skedenji, hlevi in malimi zelenjadnimi vrtci. Pri vhodu v vas smo videli plakat, na katerem je bilo tisto napisano: "Tu so Tolstikovi Brambovci ob 10. uru do poldne vstopili v Nemčijo."

Brambovci so bili zavzeli te grice z naskokom, pregnali Nemce iz zakopov ter jih preko polja in zelenjadnih vrtov podigli proti zapadu, proti notranjosti Nemčije.

Vse površje pruske zemlje je prekrizano z zakopi. Blizu teh malih vasi Nemci niso mogli zgradičiti močnih utrd. Niso imeli časa zabit v zemljo železni kolov in postaviti drugih železni zaprek, toda obdali so polja in hiše z bodečo žico, minami in zakopi.

Na vseh potih, ki vodijo v Prusijo, je polno našega vojaštva. Gledajočemu z griča se ti odpira veličastna panorama. Preko razsežnih rumenorajivih polj, preko gričev in po ozkih vijugastih potih se vijejo sive čerte naše pehote. Mimo nje držijo tanki in orjezo zmrzlo zemljo. Vojaki potiskajo v hrib težke topove, v katere so vpreženi po trije konji v štrici. Vmes se vijejo truki Studebarji, naloženi z municijo, in neprestano trobijo. Vozovi, naloženi s senom in drugim materialom, se polažajo, kar je hitrejše, bolj zanesljivo in vzame manj prostora. Tozadnevi poziv Urada za vojne informacije se glasi v previdu:

"Poslužujte se V-Mail sistema. Vpričo večjega števila vojaštv, ki je sedaj v prekomorskih krajih, želi armadna poštna služba, da se prijatelji vojakov poslužujejo V-Mail sistemom, namesto navadne pošte. V-Mail prihrani čas in prostor. V-Mail se nikdar ne izgubi."

Na vseh potih, ki vodijo v Prusijo, je polno našega vojaštva. Gledajočemu z griča se ti odpira veličastna panorama. Preko razsežnih rumenorajivih polj, preko gričev in po ozkih vijugastih potih se vijejo sive čerte naše pehote. Mimo nje držijo tanki in orjezo zmrzlo zemljo. Vojaki potiskajo v hrib težke topove, v katere so vpreženi po trije konji v štrici. Vmes se vijejo truki Studebarji, naloženi z municijo, in neprestano trobijo. Vozovi, naloženi s senom in drugim materialom, se polažajo, kar je hitrejše, bolj zanesljivo in vzame manj prostora. Tozadnevi poziv Urada za vojne informacije se glasi v previdu:

"Poslužujte se V-Mail sistema. Vpričo večjega števila vojaštv, ki je sedaj v prekomorskih krajih, želi armadna poštna služba, da se prijatelji vojakov poslužujejo V-Mail sistemom, namesto navadne pošte. V-Mail prihrani čas in prostor. V-Mail se nikdar ne izgubi."

Mesto je obdano s kmetijami, katerim je središče. Tu je cerkev, več trgovin, gasolinška postaja in zidane hiše. Napis na nekem poslopju naznanja: "Hans Zaupichler, Kolonialwa-

PREMALO CIGARET

Vojni časi so nam prinesli različna pomanjkanja. Veliko prahu je bilo svoječasno dvignilo pomanjkanje kave, ki je najbrž prizadelo več ljudi in težje zboleli. Mussolini je sicer že davno prenehalt bil govornik in ima dovolj vzroka za to; večjo pozornost pa vzbujajo Hitlerjev molk. Od atentata, ki je bil izvršen nanj meseca julija, se ni več oglasil. Zato se tu in tam sklepa, da je bil morda tisti atentat na Hitlerja uspešen, da je bil Hitler ubit ali pa tako poskodovan, da ni več za danem. Te dni smo čitali, da je sama ameriška letalska sila, ki je pričetela v avgustu leta 1942 operativi s svojih baz v Angliji in v novembra 1943 iz baz v Italiji, že dosedel zmetala na Nemčijo in na od nje zasedene dežele 638,880 ton bomb. Od teh je padlo na samo Nemčijo 330,000 ton. Anglija je prispevala skoraj enako količino bomb za Nemčijo. Skupna količina bomb, ki so jih ameriški in britiški letalci poklonili Nemcem v tem času, znaša 1,389,132 ton. Britiški letalci se večinoma udejstvujejo

V uredu Nove Dobe se je pretekli teden oglasil mornar Fritz Jančar, doma iz Loraina, Ohio, ki je v službi Strica Samo prepotoval že mnogo sveta. Na dvadestenski dopust v svoj rodni kraj je prišel iz Washingtona. Drugi posetnik uredu je bil korporal Louis Verch, doma

(Dalje na 2. strani)

POVOJNI PROBLEMI V RAZPRAVAH

V časopisih in knjigah čitamo in na radio slišimo številne razprave o povojnih problemih. Da bo teh problemov veliko in da bodo mnogi povsem drugačni kot so bili po prejšnjih vojnah, o tem ne more biti nikakoga dvoma. Razume se, da bodo ti problemi neprimerno bolj pereči v deželah, preko katerih je divjala vojna, kot v naši republike, katere se vojna dejansko ni dotaknila; toda tudi v tej deželi bodo povojni problemi veliki.

V prvi vrsti bo treba vojne in njimi sodelujoče industrije prilagoditi zahtevam mirnih časov. Ta preureditve se ne bo mogli izvršiti preko noči. Vsled tega se je batil večje ali manjše brezposelnosti vsaj za nekaj časa.

Ko se bodo vstopili v Nemčijo, so bili zavzeli te grice z naskokom, pregnali Nemce iz zakopov ter jih preko polja in zelenjadnih vrtov podigli proti zapadu, proti notranjosti Nemčije.

Vse površje pruske zemlje je prekrizano z zakopi. Blizu teh malih vasi Nemci niso mogli zgradičiti močnih utrd. Niso imeli časa zabit v zemljo železni kolov in postaviti drugih železni zaprek, toda obdali so polja in hiše z bodečo žico, minami in zakopi.

Na vseh potih, ki vodijo v Prusijo, je polno našega vojaštva. Gledajočemu z griča se ti odpira veličastna panorama. Preko razsežnih rumenorajivih polj, preko gričev in po ozkih vijugastih potih se vijejo sive čerte naše pehote. Mimo nje držijo tanki in orjezo zmrzlo zemljo. Vojaki potiskajo v hrib težke topove, v katere so vpreženi po trije konji v štrici. Vmes se vijejo truki Studebarji, naloženi z municijo, in neprestano trobijo. Vozovi, naloženi s senom in drugim materialom, se polažajo, kar je hitrejše, bolj zanesljivo in vzame manj prostora. Tozadnevi poziv Urada za vojne informacije se glasi v previdu:

"Poslužujte se V-Mail sistema. Vpričo večjega števila vojaštv, ki je sedaj v prekomorskih krajih, želi armadna poštna služba, da se prijatelji

"NOVA DOBA"

GLASILO AMERIŠKE BRATSKE ZVEZE

Lastnina Ameriške bratske zveze

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlana \$1.50; za inozemstvo \$2

OFFICIAL ORGAN
of the

AMERICAN FRATERNAL UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the American Fraternal Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$1.72 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

VOL. XX. 104 NO. 46

ZAHVALNI DAN

Cetrti četrtek v novembru je Zahvalni dan, tipični ameriški praznik, katerega začetki segajo v dobo prvih belih priseljencev v tej deželi. Nekak splošni pomen in namen tega praznika je, da bi se prebivalstvo dežele hvaležno spomnilo dobrot in ugodnosti, katerih je bilo deležno v tekočem letu.

Vsi imamo svoje težkoče, neprilike in skribe; nekateri več drugi manj. Toda, le redki so tisti, ki bi mogli upravičeno trditi, da niso ali niso bili deležni ničesar, za kar bi bilo vredno živeti. Ako se na to spomnimo, nam bo lažje prenašati vsakdanje neprilike, težkoče in nevšečnosti, in naše življenje bo lepše in lažje. To nam bo tudi poglobilo simpatije do tistih, ki so manj srečni od nas.

Zakaj naj bomo hvaležni Bogu ali usodi, kakor koli si kot posamezniki to predstavljamo? V prvi vrsti zato, da živimo v Ameriki, najsvobodnejši in najbogatejši deželi sveta. Sto in sto milijonov ljudi širom sveta nas zavida samo za to srečo. Mi dostikrat pozabimo, kako neprimerno srečnejša je naša republika od skoro vseh drugih dežel sveta.

Naše republike svetovna vojna ni direktno zadela. Naših mest ne razbijajo sovražne bombe, naša bivališča so varna, ne manjka nam živil, obleke, kurjave in zdravil, če jih potrebujemo. Racioniranja nekaterih potrebskih so sicer do neke mere nevšečna, toda ne povzročajo resnih neprilik. V primeri s prebivalci mnogih drugih dežel živimo v luksuznosti.

Še večjega pomena pa je svoboda, ki smo je deležni v tej deželi. Svobodno si volimo naše upravne in postavodajne uradnike in svobodno jih kritiziramo v besedi in pisavi, ako smatramo, da so kritike vredni. Svobodni smo v naših domovih in svobodno se gibljemo, kadar koli nas vodijo naši opravki, celo na daljših potovanjih. Nič kjer nas ne zasledujejo tajni policisti in ne prisluškujejo našim besedam.

Naše civilne svobodštine so tako malo omejene, da včasih skoro pozabimo, da smo v vojni. Kaj bi dali miliioni ljudi v drugih deželah samo za košček take svobode!

Skoro edina omejitev v naših družabnih aktivnostih je pomanjkanje časa. Ako pa nam čas dopušča, se lahko neovirano udeležujemo shodov, zabavnih prireditvev, sej in konferenc. Naše podporne organizacije in kulturne ustanove poslujejo neovirano; le odsotnost članstva vsled vojaške službe ali povečane industrijske aktivnosti mestoma predstavlja zadržke. Ako zbolimo, dobimo zdravniško pomoč, primerno nego in finančno pomoč od naše podporne organizacije. Vse skoro tako kot v mirnih časih.

Navesti bi bilo mogoče še sto drugih razlogov, zato smemo biti hvaležni višji sili ali dobrimi usodi ob prikliki tega Zahvalnega dne.

Seveda, sama hvaležnost, če ni izražena v praksi, ne pomeni mnogo. Zato je primerno, da izkažemo našo hvaležnost v dejanih, v prvi vrsti naši republiki, s tem, da ji po naših zmožnostih in prilikah pomagamo k zmagovitemu zaključku vojne. Pomagamo, da s tem pomagamo k ohranitvi vsega dobrega, kar ima in nam daje ta dežela.

Dalje ne bi smeli pozabiti naše podporne organizacije, Ameriške bratske zveze, ki nam stoji ob strani s pomočjo, kadar jo potrebujemo, tako v čirnem kot vojnem času. Pomagajmo jih k rasti z vpisovanjem novih članov. S tem koristimo ne samo organizaciji, ampak tudi novovpisanim članom in njihovim družinam. Indirektno pomagamo s tem tudi splošni javnosti, ker, kolikor več ljudi investira del svojih dohodkov v organizaciji, ki deli podporo v primerih bolezni in ponesrečb, toliko manj jih pade v breme javni oskrbi.

Kenčno je primerno, da se kot sinovi in hčere slovenskega naroda spomnimo naših rojakov v rodni Sloveniji, katero po več kot treh letih črne teme suženjstva obsevajo prvi žarki svobode. Po zaslugu njenih najboljših sinov in hčera Slovenija živi in vstaja, toda vstaja izkravljena, izčrpana, gola, izropana in sestrada. Potrebuje živil, obleke, zdravil in sto drugih reči. Prilike, da se ji dostavi pomoč, so zdaj tukaj. Zato, prispevajmo k tej pomoči, kar in kolikor moremo. Pomagajmo, vsak po svojih močeh, da bo tudi v našo rodno Slovenijo segel duh in blagodar bogataga ameriškega Zahvalnega dne!

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

žganjarna. Sodišče je po tem izrazu pasivne rezistence naročilo več novih knjig biblije.

V British Columbiji je velika naselbina duhoborcev, ki so se pred mnogimi desetletji prideli tja iz Rusije. Ta verska sekta ima mnoge čudne navade, med njimi tudi običaj, da se pridelniki sekete slečejo do golegater v Adamovih oziroma Evinih kostumih, brez figovih peres, paradirajo po javnih cestah, kadar jih kak vladni ukrep ni po volji. Vladni organi jih prioritah ekspedicijah polovijo in za nekaj časa zapro, česar pa pravoverni duhoborec nikdar niso zelo resno vzel. Pred nekaj dnevi pa smo čitali, da je veliki koncil duhoborcev sklenil, da se verniki ne bodo več posluževali takih nagih protestov. Najbrž je postal vreme hladno v British Columbiji.

Ameriški korespondent Rey Ingraham v Grčiji poroča o oddlosti nadškofa Damaskinosa, glavarja grške pravoslavne cerkve. Ves čas nemške okupacije Grčije se je nadškof neustrašeno zavzemal za svoj narod. V Pireju je bilo pred meseci na smrt obsojenih 18 grških talcev, ker je bil neki nemški vojak ubit. Nadškof se je takoj podal v urad nemškega poveljnika v Pireju in zahteval, da se obsojence osvobi, ker niso ničesar zakrivili in ker imajo družine, ki bodo ostale brez rednikov. Nemški povelnjik je odgovoril, da mora dati usmrtiti 18 oseb in mu je vseeno, kdo so; če nadškof priporoči druge osebe, mu bo ustrezeno. Nadškof je brez oklevanja vzel kos papirja in nanj napisal imena 18 grških škofov; svoje lastno ime je postavil na prvo mesto. Nemški povelnjik je vrnil listo nadškofu z izjavo, da škofov ne more dati usmrtni, ker to bi povzročilo revolucijo v deželi. Grki so lahko ponosni na nadškofa s takoj korajzo.

V Chathamu, Ontario, je bila končno rešena zaučinska zadeva Johna McKerrolla, ki je umrl leta 1872. Njegovih 121 dedičev je razkropljenih po Canadi in Zedinjenih državah in njihovi deleži so znašali od 25 centov do enega dolarja. Kolikšen del zaučine so v več kot 70 letih pohrustali odvetniki, poročilo ne pove.

V Springfieldu, Ill., je šerif nekega večera z zanimanjem poslušal petje štirih jetnikov, ko se mu je zazdelo, da nekaj moti ubravost petja. Ko se je približal pojemu kvartetu, je opazil, da eden izmed pevecov podjetno žaga železni drog omrežja. Koncert in upanje za pobeg je pokvarila hreščeca žaga.

Jugoslovanski partizani so Nemcem v mnogih ozirih nezazumljivi, posebno pa v tem, da so jih najprej skušali izpoditi iz dežele, zdaj jih pa ne puste ven. Prej jih partizani niso marali na jugoslovanski zemlji, zdaj jih pa hočejo imeti v jugoslovanski zemlji. Globoko zakopane, kajpak.

Na Zahvalni dan bomo lahko hvaležni za marsikaj. Na primer, da na našo deželo še ni pada nobena sovražna bomba; da v resnicu vojnega pomanjkanja ne poznamo; da smemo svobodno izražati naša mnenja in tudi kritizirati vse, od najvišjega do najnižjega, če se nam zdi potrebno; da nas predvolilna kampanja ni povsem zmešala; da smo srečno zaključili volitve; da je ugled zvezdnate zastave v Ameriki in pred vsem svetom sijajnejši kot je bil kdaj prej.

A. J. T.

SLOVENESKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

iz Canonsburga, Pa. Po osmih najstih mesecih službovanja na Islandu je dobil 30 dni dopusta, ki ga bo porabil za obiske po Pensylvaniji in Ohio. Povedal nam je da marsikaj zanimivega o razmerah na Islandu.

Oba omenjena posetnika sta člana Ameriške bratske zveze.

Podružnica št. 1 SANS v Detroitu, Mich., vprizori igro "Z vero v stvajenje" v nedeljo 10. decembra v Slovenskem delavskem domu, 437 S. Livernois. Začetek ob 3. uri popoldne.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje s 1. strani)

sodi A. L. Simmons, predsednik neke turistovske agencije. Po njegovem mnenju vlada Zedinjenih držav vsaj dve leti po zaključku sovražnosti v Evropi ne bo izdajala potnih listov turistom za potovanje v Evropo. Celo po zadnji vojni, ki je bila manjša in krajsa od sedanje, je bilo mogoče dobiti potni list za potovanje v Evropo še po 18 mesecih po končani vojni. Kar se pa potovanja v Orient tice, bo treba še dalje čakati nanj. Mogoče pa je, da bodo kmalu po končani vojni v Evropi omiljeni ali odpravljene restrikeje za potovanje v Centralno in Južno Ameriko.

ENAJSTLETNICA

Newyorski podgovner Hanley, zastopajoč governorja za časa njegovih počitnic je proglašil dan 16. novembra za "dan ameriško - ruskega priateljstva." Na veliki skupščini v Madison Garden v New Yorku na večer 16. novembra v proslavo 11. obletnice, obnovitve diplomatskih odnosov med Zedinjenimi državami in Rusijo, govorili ameriški poslužniki državnih tajnik Stettinius, ruski poslanik Gromikko in angleški poslanik Halifax. Govorniki so poudarjali potrebo iskrenega sodelovanja med Rusijo, Ameriko in Anglijo za čim prejšnji poraz Nemčije in za vzpostavitev trajnega miru po vojni.

ZMAGA LJUDSTVA

Bivši državni podtgajnik Sumner Welles je pretekli teden govoril na banketu, ki je sledil letnemu zborovanju akademije za politično znanost, v hotelu Astor v New Yorku. Welles je dejal: "Želel bi povedati našim bratom Rusom, da njihova prisotnost na zemlji naše domovine pomeni, da so nas dosegli sončni žarki svobode, ki bodo ostali pri nas trajno."

Gornje vesti so povzete iz početka Urada za vojne informacije v Washingtonu.

Radio postaja "Nova Jugoslavija" poroča, da so sile Narodne osvobodilne armade pretekli teden zavzeme Skoplje, glavno mesto Makedonije in izredno važno prometno središče. Boji med jugoslovanskimi četami in Nemci se vršijo v raznih krajih Makedonije, Srbije, Bosne, Hercegovine, Črne gore, Hrvatske, pri Kninu in Dalmačiji in v Sloveniji. Okrožja v Sloveniji, kjer se vršijo boji, so navedena sledеča: Trnovska planota, Podgora, Gorica in Tolmin.

VELIKA VLOGA LETAL V VOJNI

(Nadaljevanje s 1. strani)

v nočem bombardiranju nemških industrij in prometnih sredиш, ameriški letalci pa napadajo podnevi, večinoma določene cilje. Pri teh podnevnih napadih so ameriški letalci uničili na tleh ali v zraku nad 15,000 nemških letal, sami pa so izgubili 5,708 bombnikov in 2,449 napadalnih letal, torej skupaj nad osem tisoč. Plačali so visoko ceno, toda so pri tem silno oslabili nemško letalsko moč.

Invasija Francije ne bi bila mogoče, če bi zaveznički ne bili imeli ogromne premoči v zraku.

Pretekli teden smo čitali, da so bombe britiških letalcev potopile zadnjo veliko nemško bojno ladjo "Tirpitz" v nekem norveškem pristanišču. Dalje čitamo zadnje čase, da zaveznički letalci iz svojih baz v Italiji uspešno likvidirajo nemške kolone v Jugoslaviji, ki se skušajo izviti iz klešč Rusov in jugoslovanskih partizanov in se umakniti v Nemčijo. Pred dnevi smo čitali, da so ameriški letalci v Evropi končana pred prihodnjo bombarjadno, bodo zahitev za pridelke ameriških farm še vedno velike, ker bo vsaj prvo leto treba pošiljati velike količine živil prebivalstvu evropskih dežel, ki jih je vojna opustošila.

OSVOBODITEV PODKARPATSKIE RUSIJE

Ruske čete so osvobodile večji del Podkarpatske Rusije, to je vzhodnega dela Češkoslovaške, kjer bivajo Podkarpatski Rusi ali Rusini. Znaten del tega osvobojenega ozemlja so ruske vojaške oblasti že izročile v upravo češkoslovaške državne delegacije. V pokrajini primanjkuje živil in prebivalstvo pričakuje pošiljke pšenice in koruze iz Rusije. Domača prebivalstvo je silno navdušeno vsled

prihoda rdeče armade. V rusko ujetništvo je padel kvizling Andras Brody, zagrizen madžaron, ki je bil za časa madžarske okupacije lutkarski premier Podkarpatske Rusije.

VELIKA ČETVORICA

V Evropsko posvetovalno komisijo, v kateri so bile dosedaj zastopane le Anglija, Rusija in Zedinjene države, je bila pretekli teden povabljeni tudi Francija. Eden važnih problemov te komisije je najti primerno formulo postopanja s premagano Nemčijo po vojni.

IZ JUGOSLAVIJE

V Beogradu je pričela poslovati nova radio-oddajna postaja, imenovana "Nova Jugoslavija." Predno so nemški okupatorji zapustili Beograd so uničili naprave tamkajšnje radijske postaje, tako da radijske oddaje niso bile mogoče takoj po osvoboditvi Beograda.

Narodna osvobodilna skupščina za Srbijo je pričela zavzemat v Beogradu 10. novembra in je izvolila za predsednika univerzitetnega profesorja dr. Sinisa Stankovica. Skupščino tvori 883 delegatov. Maršal Titov je bil proklamiran za narodnega junaka.

V beogradski katedrali se je dne 12. novembra vršila spominska svečanost v počast vojakom, ki so padli za osvoboditev Beograda. Prisotvovali so ji najvišji vojaški in civilni dojstjanstveniki, zastopniki zvezniških vojaških misij in mnogi civilisti. Nadškof Josip je izrekel iskreno dobrodošlico Narodni osvobodilni armadi, partizanskim odredom in bratski ruski armadi. Napram zastopnikom rdeče armade je dejal: "Želel bi povedati našim bratom Rusom, da so padli za osvoboditev Beograda. Prisotvovali so ji najvišji vojaški in civilni dojstjanstveniki, zastopniki zvezniških vojaških misij in mnogi civilisti. Nadškof Josip je izrekel iskreno dobrodošlico Narodni osvobodilni armadi, partizanskim odredom in bratski ruski armadi. Napram zastopnikom rdeče armade je dejal: "Želel bi povedati našim bratom Rusom, da so padli za osvoboditev Beograda. Prisotvovali so ji najvišji vojaški in civilni dojstjanstveniki, zastopniki zvezniških vojaških misij in mnogi civilisti. Nadškof Josip je izrekel iskreno dobrodošlico Narodni osvobodilni armadi, partizanskim odredom in bratski ruski armadi. Napram zastopnikom rdeče armade je dejal: "Želel bi povedati našim bratom Rusom, da so padli za osvoboditev Beograda. Prisotvovali so ji najvišji vojaški in civilni dojstjanstveniki, zastopniki zvezniških vojaških misij in mnogi civilisti. Nadškof Josip je izrekel iskreno dobrodošlico Narodni osvobodilni armadi, partizanskim odredom in

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
American Fraternal Union.

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

Nova Doba

New Year Award to Lodge Secretaries and Christmas Juvenile Campaign

All lodge secretaries are informed that this year again they shall receive New Year awards for collecting juvenile assessments. This award will be 36 cents for each juvenile member who is a member in good standing as of Dec. 31, 1944, and will be paid to secretaries during the latter half of the month of January, 1945. Since the award will be paid only for juvenile members in good standing, it is advisable and in the interests of secretaries, to prevent all suspension of juvenile members and make an effort to retain also those juvenile members who are suspended at that time.

I further wish to announce to all lodge secretaries and to the membership in general that the Supreme Board has decided upon a special juvenile campaign during the month of December, a Christmas campaign. For this Christmas Juvenile Membership Campaign, three special awards will be paid to the three lodges who will, during the month of December, enroll the greatest number of members in the Juvenile Department. These awards are \$30.00, \$20.00 and \$10.00. The lodges can then divide these awards among those members who will enroll new juvenile members. During the month of December it will not be necessary to recommend the candidate for membership in the Juvenile Department at the meeting, but the lodge president, secretary and treasurer shall have the right to accept them. All applications for acceptance shall have to be in the Supreme Office by January 5, 1945. The Supreme Board has not designated any minimum number of new members for the winning of these awards; that is why every lodge, even though the community is small, will have the opportunity of winning at least one of these. It could happen that a lodge with five or ten new members could win the first award.

Fraternally yours,
Anton Zbasnik, Supreme Secretary

PROTECTION IN TIME OF ILLNESS

This is the time of year during which colds, and other diseases resulting from the common cold, become acute. Now is the time to take special care of your health and prepare for the sudden changes of weather which are apt to cause illness in your family.

You are needed on the war production line and can't afford to be ill. The boys on the fighting fronts need the material you help to manufacture. Workers are almost impossible to replace. Don't let our fighting men down by becoming ill due to lack of prevention on your part. Keep healthy and stay that way, for your sake as well as for our servicemen.

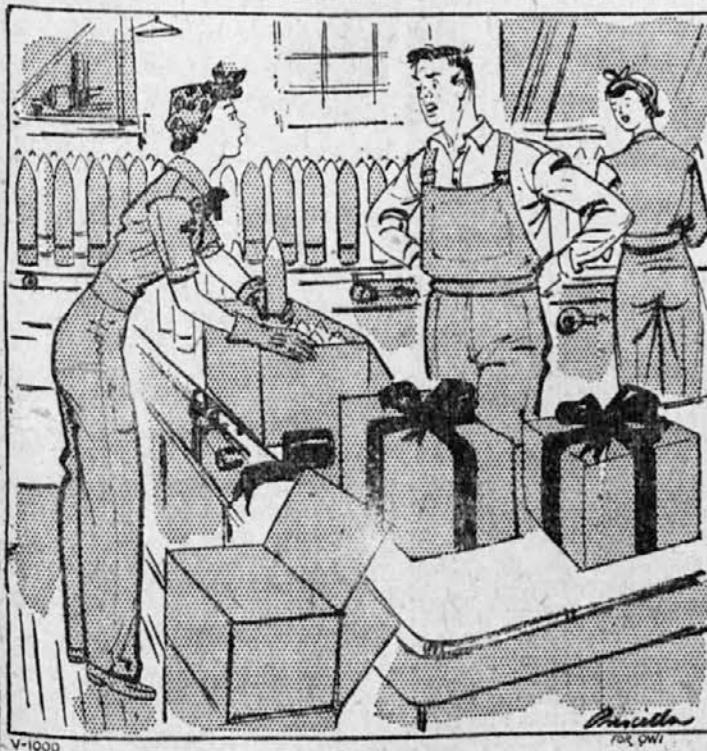
When speaking of health we must also keep in mind, accidents on the home front. Many of these accidents, often serious ones, are caused by someone's carelessness. We should ever keep in mind the rules of safety first. We should always be on the alert to prevent unnecessary accidents.

AFU members who are insured in the sick and indemnity funds are protected when illness and accidents strike. Such members are eligible for payments for their misfortunes. The sick and indemnity benefits help to pay the doctor bill. It is a good feeling to know that when illness comes you will be helped financially. The small amount of dues paid to this fund is small in comparison for the compensation you receive at the time you need it most.

Tell your friends about the advantages to be derived by belonging to the American Fraternal Union and its various funds. They shall be grateful to you for the information. Enroll a new member now!

THOUGHT FOR THE DAY

This is our pledge to our country today—
We'll make you strong; we'll keep you that way;
In thought, word and deed, we'll be loyal and true
To the banner of freedom, the Red, White and Blue!

Annual Meeting Of Lodge No. 1

Ely, Minn. — Members of Lodge No. 1, AFU are requested to attend the annual meeting which will be held Dec. 10th at the Jugoslav National Home at 7 p. m. It is the duty of every member to attend at least the annual session so they will know what has been done during the year by the lodge officers and the members that have attended the meetings during the year.

I wish to call attention to the members the fact that they may come to the session of the Jugoslav National Home which is to be held Sunday, Nov. 26th at 7 p. m. if they are interested in the building of a new home, for they will have an opportunity to state their views at that time.

Members are also requested to donate all they possibly can to the Jugoslav Relief Fund, for the people in that country are in dire need. About two tons of old clothing and shoes were collected by the local Branch No. 6, JPO-SS and SANS last week and sent to New York.

Fraternally,

Frank Tomsic Jr., Sec'y
Lodge No. 1, AFU
Ely, Minn.

A fly and his mother were walking on the head of a very bald man.

"My how things change," observed the mother. "When I was your age this was only a narrow path."

American Fraternal Union Members Serving Our Country

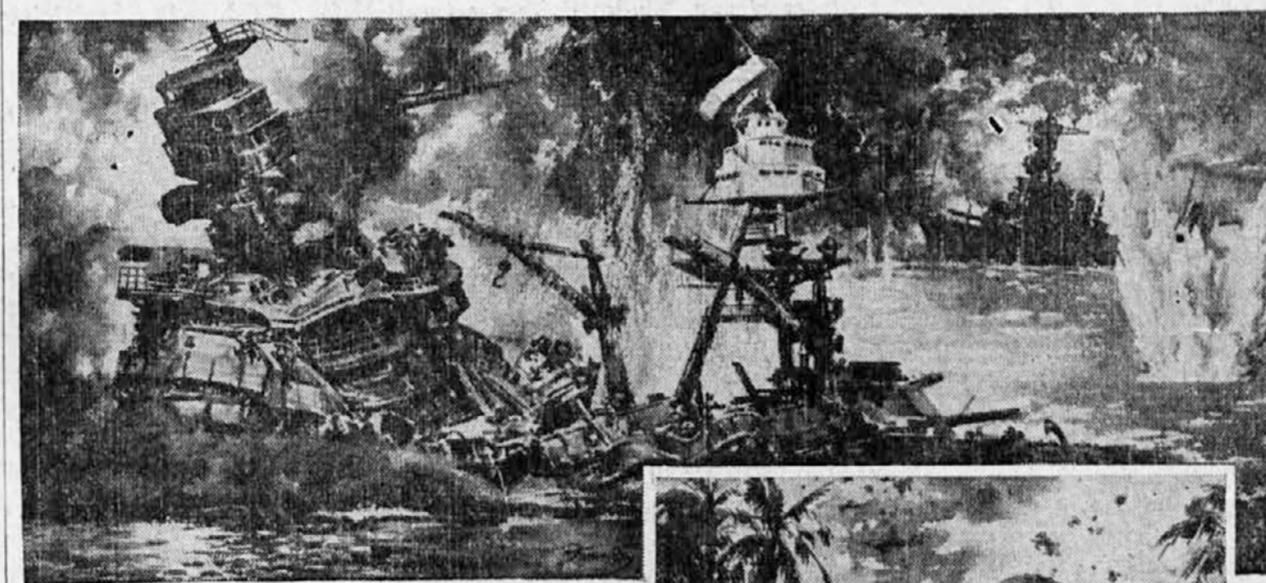
BRIEFS

AFU Supreme Board officers who attended the special supreme board meeting in Cleveland last week-end, paid a visit to the office of the Governor-Elect of Ohio, Mayor Frank J. Lausche of Cleveland. Supreme officers Janko N. Rogelj, Anton Zbasnik, Anton Krapen, Louis Champa, Frank Tomsich Jr., Matt Anzelc and Frank Vranichar were very cordially welcomed by Mayor Lausche who received them in the Tapestry Room of the City Hall. The Supreme President,

J. N. Rogelj, congratulated the Mayor in the name of the American Fraternal Union. Mayor Lausche is a member of Lodge No. 37, AFU of Cleveland, Ohio.

Slovene Lodges of Chicago, Ill. will hold a joint social on Sunday, November 26, 1944 at the School Hall, Cermak Rd. and Wolcott Ave. The net proceeds will be donated to the American Red Cross. Admission is 50 cents and the social will begin at 3 p. m.

You can't wipe this out with your tears!

BUT BONDS WILL HELP YOUR BOYS DO IT!

Your fighting men are paying back the Japs for Pearl Harbor, that "deed that will live in infamy." But it's a long way yet to Tokyo—where the final installment will be collected.

We, at home, can't fight shoulder to shoulder with our boys. Yet we can help today by getting behind the 6th War Loan Drive with every dollar we can scrape together. This is every American's war. Buy an extra \$100 Bond—and don't wait till you're asked. For we've a tough job ahead.

Your Bonds prove that you haven't

forgotten Pearl Harbor, Bataan and the thousands of other crimes against humanity by the Jap hordes. Your Bond is an installment on what it's going to cost us to crush the Japs in the long sea lanes of the Pacific—it's going to take more superfortresses at \$600,000 each, more P-47 Thunderbolts at \$50,000 each—more of every type of materiel.

And remember, when you buy Bonds you are saving for your future and the future of your country. Don't put it off—buy that extra Bond today.

BUY AT LEAST AN EXTRA \$100 WAR BOND TODAY!

This space is a contribution to our country by

Nova Doba

Attention Members Of Lodge No. 105

Butte, Mont. — All members are requested to attend the annual meeting to be held December 17, 1944 at 7 p. m. in the usual place. This meeting will be an important one for the election of officers for the coming year will be held. Please try to attend—let's have a 100% roll call.

Following the meeting, refreshments will be served. Be sure your dues are paid up for this year so we can all start the New Year with a clean slate. Don't forget to attend the meeting on Dec. 17, 1944.

John Laurich, Sec'y-Treas.
Lodge No. 105, AFU
Butte, Montana.

First Lady: "Where is your son now?"

Second Lady: "Oh he's away at college taking medicine."

First Lady: "That's too bad. And do you think he'll get well?"

J. N. Rogelj, congratulated the Mayor in the name of the American Fraternal Union. Mayor Lausche is a member of Lodge No. 37, AFU of Cleveland, Ohio.

News of AFU Yanks

Waukegan Residents To Hold War Relief Benefit Party

Waukegan, Ill. — The Slovene National Home Auxiliary is sponsoring a C. & B. party on Saturday, Dec. 2nd at 7:30 p. m. in the large lower hall of the Home. Proceeds of all our programs are given to such worthy causes as The American Red Cross, Yugoslav Relief, U.S.O., etc. Therefore we appeal to the people of Waukegan and No. Chicago to come to our party. Tickets are on sale in advance by the members of the Auxiliary or you can secure them at the door on the eve of the party.

Have you noticed the activities around the Slovene Nat'l Home in the past weeks? If you haven't, I wish to tell you that these activities are sponsored for the benefit of the Yugoslav War Relief, which is collecting clothes and money for the valiant Yugoslavs who fought so bravely against the 25 German divisions in Yugoslavia, and who helped the stranded American fliers return to safety.

Corp. Verch has been in the service since September, 1942. He is a member of Lodge No. 149, AFU of Canonsburg, Penn. Thank you for your visit, Corp. Verch, we hope you shall continue to write to our paper and we wish you the best of luck in the future.

Napredok Notes

Euclid, Ohio—The Napredok Lodge No. 132, AFU held its monthly meeting on Nov. 10, 1944 at the Slovenian Society Home in Euclid, Ohio. It was very well attended and I wish to thank each and everyone who attended and helped make our social such a great success.

Winners of the awards were: D. Davirro, first award winner; V. Kamin, second winner, and Mrs. Ward, third winner. Anyone who knows D. Davirro, who only put 20400 as their street address, please tell them to come to the home of the secretary, 21070 N. Vine St., and claim their award. Mrs. V. Kamin, second award winner is one of our own members.

At our next meeting which will be held on Dec. 8, 1944 we shall complete the honor roll of our members who are serving in the armed forces. Fraternally yours,

Adalyne B. Cecelic, Treas.
Lodge No. 132, AFU
Euclid, Ohio

FLUID BLOOD TO GO TO DISTANT WAR FRONTS

San Francisco, Cal. — Donated whole blood, as distinguished from dried plasma, will start winging across the Pacific this week to the ocean's warfronts in lightweight refrigerator units aboard huge Navy transport planes.

The Twelfth Naval District said the fluid blood can be transported far away as battle-torn Leyte Island in the Philippines 48 hours after being drawn from a donor in San Francisco.

The census taker was inquiring of the mountaineer as to how many children he had.

"Four," was the answer, "and by gum that's all I'm goin' to have."

"How come?" the census taker inquired.

"Why," said the hillbilly, "I just read in this almanac that every fifth child born in the world is a Chinaman."

Cash Awards

The American Fraternal Union pays awards for newly-enrolled members in both departments. They are as follows:

The awards are as follows for the Adult Department:
For Plan "D" insured for \$250 death benefit, \$1.50 award;
For Plan "D" insured for \$500 death benefit, \$2.50 award;
For Plan "D" insured for \$1,000 death benefit, \$5.00 award;
For Plan "D" insured for \$1,500 death benefit, \$7.00 award;
For Plan "D" insured for \$2,000 death benefit, \$9.00 award;
For Plan "D" insured for \$3,000 death benefit, \$12.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for \$250 death benefit, \$2.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for \$500 death benefit, \$3.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for \$1,000 death benefit, \$6.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for \$1,500 death benefit, \$10.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for \$2,000 death benefit, \$12.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for \$3,000 death benefit, \$18.00 award.

Awards for enrolling new juvenile members:
For Plan "JA" \$1.00 award; for Plan "JB" \$3.00 award; for Plan "JC" for \$500 insurance, \$3.00 award; for Plan "JD" for \$250 insurance, \$1.50 award; for Plan "JD" for \$500 insurance, \$5.00 award;

All members who enroll new members in the adult or juvenile departments of the American Fraternal Union are entitled to these awards. The awards will be paid when the new members have paid six months dues.

"MISS PARKER, THIS IS WAR - NOT CHRISTMAS!"

AMERICAN FRATERNAL UNION Founded July 18, 1898
HOME OFFICE: ELY, MINNESOTA**SUPREME BOARD****EXECUTIVE COMMITTEE:**

President: J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, 3, Ohio;
 1st Vice-Pres't: Frank Okoren ..... 4759 Pearl St. Denver, 16, Colo.;
 2nd Vice-Pres't: P. J. Oblock ..... RD No. 1, Box 506, Turtle Creek, Pa.;
 3rd Vice-Pres't: Joseph Kovach ..... 132 East White St., Ely, Minn.;
 4th Vice-Pres't: Anton Krapenc ..... 2021 W. 23 St., Chicago 8, Ill.;
 5th Vice-Pres't: Joseph Sheler ..... 5322 Butler St., Pittsburgh, Pa.;
 6th Vice-Pres't: Mary Predovich ..... 2300 Yew St., Butte, Montana;
 Secretary: Anton Zbasnik ..... AFU Bldg., Ely, Minnesota;
 Assistant Secretary: Frank Tomsich, Jr. ..... AFU Bldg., Ely, Minn.;
 Treasurer: Louis Champa ..... Ely, Minnesota;
 Medical Examiner: Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
 Editor-Mgr. of Off'l Organ: A. J. Terboeck, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, 3, O.

TRUSTEES:

President: John Kumse ..... 1735 E. 33 St., Lorain, Ohio;
 1st Trustee: F. E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.;
 2nd Trustee: Matt Anzelo ..... Box 12, Aurora, Minnesota;
 3rd Trustee: Andrew Milavec, Jr. ..... Box 185, Houston, Pa.;
 4th Trustee: F. J. Kreas ..... 218 S. 57 St., Pittsburgh, Pa.

FINANCE COMMITTEE

J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, 3, Ohio;
 Anton Zbasnik, Secretary ..... AFU Bldg., Ely, Minn.;
 John Kumse ..... 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio;
 Frank E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.;
 Andrew Milavec, Jr. ..... Box 185, Houston, Pa.

SUPREME JUDICIARY COMMITTEE:

Chairman: Anton Okolish ..... 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio;
 1st Judiciary: Frank Mikec ..... P. O. Box 237, Strabane, Pa.;
 2nd Judiciary: Rose Svetich ..... Ely, Minnesota;
 3rd Judiciary: Steve Mauser ..... 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.;
 4th Judiciary: Ignac Zajc ..... 683 Onderdonk Ave., Brooklyn, N. Y.

Inside the Axis

This material is prepared by the Office of War Information from information contained in foreign broadcasts and foreign newspapers, and from other data received by the OWI through various overseas channels.

Hitler's Silence

Dr. Joseph Goebbels' Ministry of Propaganda has tried repeatedly to allay German misgivings about the silence of Adolf Hitler, an effort that has been apparent in numerous references by Goebbels himself to "visits" with the Fuehrer and in numerous other Nazi press dispatches assuring the German people that Hitler himself is the best judge of when it is proper for him to speak.

Proclamations read for Hitler by his aides, such as the statement read last Sunday by Heinrich Himmler, and messages put out by the official DNB agency in Hitler's name—such as the one to the Hitler Youth on Oct. 10 and to Benito Mussolini on Oct. 8—have also served to keep the Fuehrer's image alive.

"What does the Fuehrer think?" the newspaper asked—"What are his hopes?"

The German people last heard Hitler's voice over the radio on July 21, the day after announcement of the "plot" against him, and the last time he was reported to have appeared and spoken before a selected group was at a reception of Gauleiters at his headquarters on Aug. 4. This second speech, however, was not broadcast, but paraphrased and reported by the DNB agency.

Although Hitler had spoken on each Munich putsch anniversary since his rise to power in 1933, the Nazis announced on No. 8 that no celebration would be held this year because the "total war effort forbids all celebrations." This explanation was presumably made in connection with a Goebbels announcement on Oct. 5 that "meetings and conferences not directly important for the war" were no longer to be held.

As events developed, the Nazis waited until four days after the Munich putsch anniversary to stage a nation-wide ceremony to commemorate the "mass induction" of the so-called "People's Army," with Himmler reading Hitler's statement as an added attraction. Explaining this whole procedure, Nazis propagandists told the Germans that the ceremony had to be held on a Sunday because it was not expedient to take war workers away from their jobs on Nov. 8, a week day.

Some Germans may have swallowed this line, but it had many loopholes. First, Hitler—if he were able to speak—could

Chicago Bowling League News

Chicago, Ill. — We were very much surprised last Friday, at our bowling session. Two teams which were in last place beat the teams who were in top place. Hujan's Tavern team took all three games from Liberty Bell, No. 70, AFU team. Spolar's New Market-Blue Island Hotel took two games from the Gottlieb Florists. Best individual scores were bowled

by: Jennie Zorko, 197; Frank Kovacic, 187, and Louis Dolmovich, 185. Three-game high bowlers were: Louis Dolmovich, 495; Frank Poupa, 478, and Frank Kovacic, 471.

Next Friday we shall bowl as follows: New Market-Blue Island Hotel against Hujan's Tavern and Liberty Bell No. 70, AFU against Gottlieb's Florists. A hard battle is predicted.

Standings

	W.	L.
Liberty Bell	14	10
Gottlieb Florists	13	11
Hujan's Tavern	11	13
New Market-B. I. Hotel	10	14

Fraternal regards,

John Gottlieb, Sec'y

Locked front door of a Cincinnati tobacco store bears this legend:

- "Out of cigars."
- "Out of cigarettes."
- "Out of gum."
- "Out of films."
- "Out of stamps."
- "Out of patience."
- "Out of town."

When I was a civilian I heard the cry,
 "Why aren't you in the Army, guy?"

Now sergeants weep into their beer:

"Oh, why are dopes like him sent here!"

AFU JUVENILES!

You are cordially invited to write to your monthly Juvenile Page. All letters and articles are welcome. Please send all items to: Nova Doba, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

address instead of his usual public speech in the Berlin Sportpalast, and in November, 1943, he gave an address to 20,000 officer candidates that was reported by DNB. Thus, the last time there is substantial evidence that Hitler actually spoke before a large audience was on Nov. 8, 1943, when he addressed the Nazi "old guard" on the 20th anniversary of the Beer Hall putsch.

Photographs of this celebration appeared in the party Voelkischer Beobachter of Nov. 10, 1943. This is the speech in which Hitler said:

"Anything is possible, but that I lose my nerve is absolutely out of the question."

GET YOUR NEWSPAPERS, MAGAZINES AND OTHER WASTE MATERIALS

INTO THE HANDS OF UNCLE SAM THE QUICKER WAY.

FROM YOUR HOME TO THE MILL IN THIRTY-SIX HOURS.

CALL HENDERSON 5357

Ohio's "Fighting 37th" Commander Urges Bond Purchasers to Back Attack

Ohio has led the nation in all five War Bond Drives held thus far. In the last drive your sons in the 37th Division oversubscribed their War Bond quota by 200 per cent. This shows that the old Buckeye spirit, and the fine spirit of Americanism that fills all Ohioans, go on wherever we might happen to be. Our record at home and this record overseas are accomplishments in which all of us may take justifiable pride.

The Sixth War Bond Drive in Ohio is another challenge that we must meet and overcome. It is no less important to the whole picture of our war effort than the winning of battles. It is one victory that can be achieved on the home-front. It is the kind of victory we must win if Ohio's fighting men all over the world are to continue to capture the laurels they have been winning in every theater of battle. No one is more aware of this than we who fight the Japs. Even though we are hitting fast and hard in the Pacific, we know the war is far from won. We know that a tremendous job must yet be done, a job that will require much more time, as well as more men

I urge you to support the Sixth War Bond Drive to the full. In buying bonds you help your country, you help your sons at war, and you help yourself. Few contributions you are asked to make for the war are so simple, and yet so vital to our success.

Robert S. Beightler
Major General, U.S.A.
Commanding
37th Infantry Division

Free-folks are not alone in getting a kick out of political campaigns. Through "The Atlantan," publication of the Atlanta, Ga., Federal Penitentiary, the inmates have nominated an imaginary personage, "Feodor Flannagan," for President of the United States. His platform calls for FBI demobilization and revolving doors on all prisons. "Take Flannagan Out of the Big House and Put Him in the White House" is the campaign slogan. "Flannagan" declares that with larceny-minded characters of all nations shoving their dogs under the peace table, America will easily be beaten.

Bzzzzz-zzzzz went the dentist's drill!

Mamie: That catty friend of yours said I was half-witted.

Susie: Oh don't mind her, she always exaggerates.

Quicker Mail for American Prisoners Of War in Germany

Nothing is more welcome to Americans in German prison camps than word from home. Waiting for such word, however, has been morale-breaking, due to War Department rules. But that's going to be different now.

New rules will speed up mail to American prisoners of war by two or three months. Old regulations made families wait for a permanent camp address before writing. Now, letters may be mailed immediately upon receipt of notification of capture.

The plan is this: Letters go to the provost marshal general, run the gauntlet of censors, then are turned over to the Red Cross, which locates the prisoner through its directory service in Geneva, Switzerland, and makes delivery. For full directions, officials urged families to contact their local Red Cross office.

DISCHARGE EMBLEM

Under a joint agreement between the War and Navy Departments a new honorable discharge emblem for wear on the service uniform has been adopted for the services.

It is a cloth device designed the same as is the honorable service lapel button and will be worn by all honorably discharged personnel above the right breast pocket of all outer uniform clothing. The basic design of the emblem will be embroidered in gold, the background material varying to match the uniform. Supplies are not yet available for distribution.

ARMY CASUALTIES OVER 200,000

U. S. Army casualties, excluding the Air Forces, during the operations in France, the lowlands and the German border region from the time of the initial landings to Nov. 1 are as follows, the War Department reported this week:

Killed, 35,884; wounded, 145,788; missing, 18,677; total, 200,349.

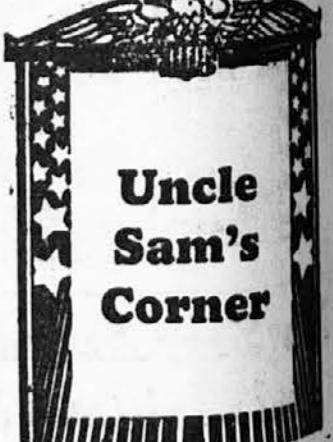
This includes casualties of the Seventh Army, which landed in Southern France, as well as the armies which came through Northern France.

Tenderly he pushed her quivering shoulders against the chair. She raised beseeching eyes in which faint hope and fear were struggling. From her parted lips the breath came in short wrenching gasps. Reassuringly he smiled at her.

Bzzzzz-zzzzz went the dentist's drill!

Billy—Daddy, what is a rare volume?

Daddy—Well, son, it's a book that is returned after it was loaned.

Ceiling Prices on Sale of Cleaners:

Manufacturers may take orders for new vacuum cleaners for delivery at whatever ceiling price is in effect when the delivery is made, the Office of Price Administration ruled recently.

The decision, effective November 18 will permit manufacturers now re-entering production to line up sales on cleaners and attachments, under prices which may be increased up to the ceiling established when production begins.

More Watches:

WPB freed a limited quantity of jeweled watches, designed primarily for nurses, for sale through retail stores.

More Onions This Year:

Onions are plentiful, with half again as many raised this year as last. A short supply of cranberries will keep their price high.

Shop Earlier-Mail Earlier:

Manpower and Transportation are definitely limited! To assure Christmas delivery mail your Christmas cards early. The limit on packages 70 pounds, size: 100 inches length and girth combined. Address fully and correctly and use the zone number. Tie your cards up in bundles placing the stamped corner on the right side. This will make it easier for the postal clerks.

The best Christmas gift to send is a United States Saving Bond!

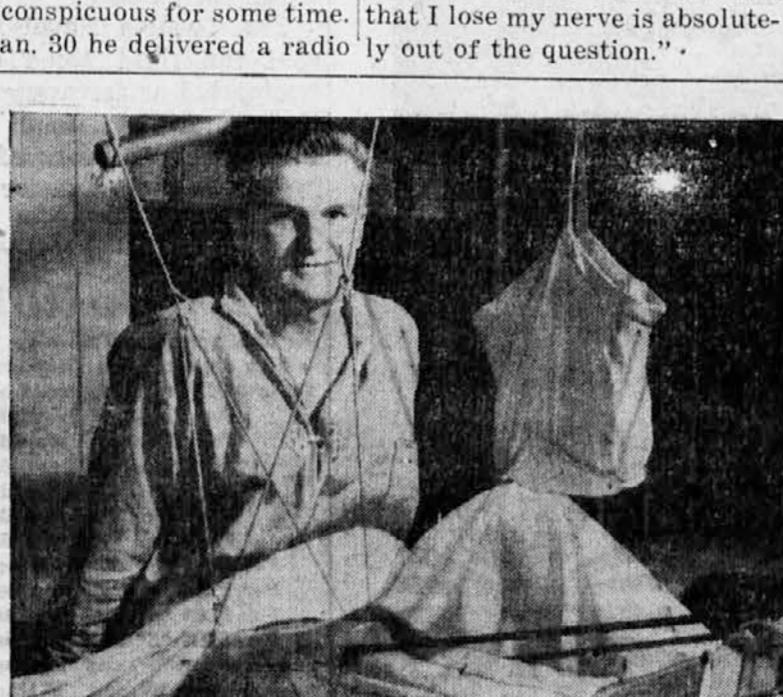
KKK's Are Real Tough On Nazis

With the 90th Division in France—Membership campaign is on by the "K.K.K." of the 90th Division.

This organization—the Kompanie Kraut Killers—has but one clause of eligibility to membership. The soldier must have killed at least five Germans, and the fact must be vouched for by his platoon leader. His acceptance is then up to Capt. Robert B. McHolland Company Commander.

Nearly every man already has gained entree to this inner circle, but recruiting of members will not end until every trigger squeezer is on the rolls.

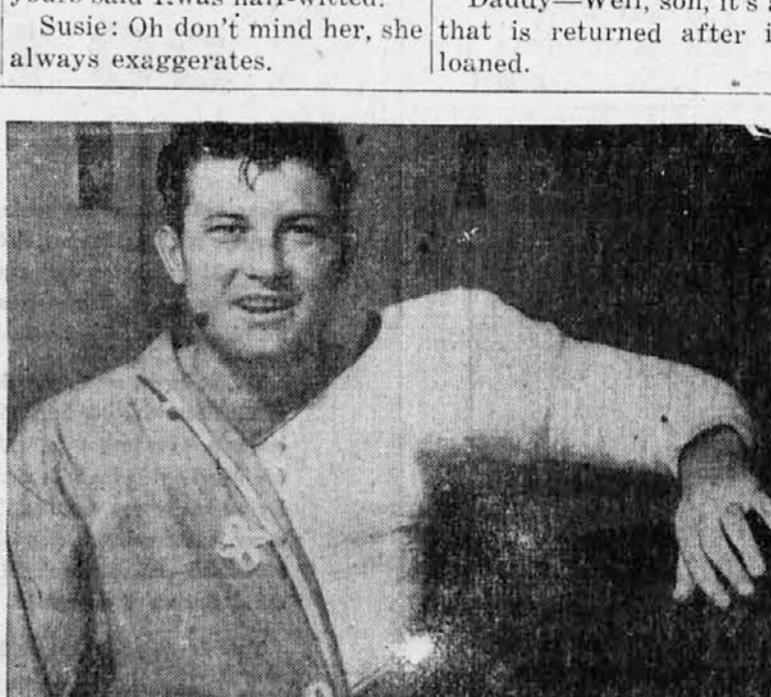
A sailor is a wolf in ship's clothing.

This rigging seems naval to a G.I. infantryman. What can a fellow do when he breaks a leg in a jump and takes a load of shells from a mortar when he's down? Pvt. John F. Maxon, 22, Buffalo, N.Y., paratrooper, says you just take it, and thank your lucky stars you wind up in a comfortable bed back home. You thank those stars, too, for War Bonds that get you back into circulation.

Michael L. Susan, Aliquippa, Pa., PFC, was an outpost at Anzio Beach, Italy, when hit by a shell. It looks as though the 20-year-old Michael is out of the fighting for good, but he is still able to give strong sales talks for War Bonds.

Staff Sergeant Ira Vaughn took his dose and left the fight at St. Lo, France. The 23-year-old infantry sergeant from San Antonio, Texas, came out with a broken arm but stout heart. A sniper in a hedgerow saw him first. It would have been too bad for the sniper if things had been reversed. And it will be too bad for all the Nazis and Nips if people buy War Bonds the way Sergeant Vaughn says they should.

U.S. Treasury Department

Central European News

Finnish Consul Reports Mounting Pro-Allied Sentiment in Croatia

Washington. — The Finnish consul at Zagreb, Hannes Markkula, was recently reported as having reached Stockholm with his wife and child after a journey which began October 18, the Swedish paper "Stockholms Tidningen" said in an article relayed to OWI.

The Consul's journey from Zagreb to Vienna, the paper said, was an "appalling adventure of 36 hours," instead of the seven or eight-hour trip under normal conditions. "The train crept along a railway line which was blasted at 22 points," the article related, and in addition, "at 30 places mines were detected which had to be removed before the train could continue."

"Shortly before Markkula left Zagreb, Pavelic and some of his adjutants had visited Hitler and returned full of confidence after having seen a film showing a new secret weapon and its effects. At that time reports were propagated to the effect that the Russians would never succeed in conquering Croatia, but in the middle of October Pavelic ordered the evacuation of Croatia's eastern outposts, including Zemun, a Belgrade suburb, which during recent years belonged to Croatia."

"Optimism was sinking," the article said quoting the Finnish consul.

The returning official was also quoted by the article as saying that "Croats, to a large extent, still support the old peasant leader Dr. Macek who, although interned at his farm near Zagreb, is still strongly supported by the people, and the peasants have many weapons at their disposal." These peasants, Markkula added, also nurture "a widespread goodwill toward the British and the Americans."

marmalade, 720,000 eggs, honey and other edibles to aid the Jugoslavs."

In addition, the Bulgarian regime had sent 3,000 uniforms and overcoats for use by the Jugoslav army of liberation, the article said.

Jugoslavs Try 15 War Criminals in Croat City

Washington. — The correspondent of the Tanjug agency in Croatia recently said in a dispatch relayed to OWI that a trial of 15 war criminals, Ustashi officials and German Kulturbund members, recently was held in the liberated city of Pakrac, before a high military tribunal.

Among the accused was Prof. Kunze, and of the 15, 9 were sentenced to death, and 6 to long terms of compulsory labor, the dispatch said.

Physician Elected Head of Belgrade Liberation Assembly

Washington. — Dr. Blagje Neskovic, a Belgrade physician, on November 10 was elected chairman of the National Liberation Assembly of Serbia, whose 883 delegates are meeting in liberated Belgrade, the "New Jugoslavia" telegraphic service reported.

Addressing the delegates, Neskovic declared that decisions of "historic importance," concerning "not only Serbia by the whole of federal Jugoslavia" were to be made by the assembly, the dispatch said, as recorded for OWI by FCC monitors.

A later "Tanjug" dispatch, also reported to OWI, said that Marshal Tito was proclaimed a national hero at the November 11 meeting of the Belgrade assembly. A motion to this effect was approved by all delegates, the dispatch added, and the Marshal was given a prolonged ovation.

Belgrade Archbishop Welcomes Liberators

Washington. — In the presence of the highest military and civil authorities and of representatives of the Allied military mission in Belgrade as well as a large number of civilians, a service was held in the Belgrade cathedral on November 12 to commemorate soldiers who fell for the liberation of the Jugoslav capital, the "Free Jugoslavia" radio said in a broadcast recorded for OWI by FCC monitors.

According to the broadcast, the Archibishop Josip, assistant to the Patriarch, made a speech "welcoming the National Liberation Army and Partisan detachments, and the fraternal Red Army."

The broadcast quoted Arch-

"DON'T TELL ME, ANOTHER VICTORIOUS RETREAT!"

The Eager Beaver

bishop Josip as saying: "Our chivalrous and honorable people has fought bravely all its life for the holy cross and golden liberty. That was, is, and always will be, its national vow. In this struggle, it never forgot its Slav brothers. Through centuries it remained faithful to its brother Russians with profound feelings toward them."

Addressing himself directly to Russian representatives at the commemorative services, Archibishop Josip declared: "I should like to tell our brother Russians that with their advent on the soil of our motherland sunbeams of liberty, which shall be constant and lasting, are coming to us."

Jugoslavs Dissolve Two Pro-Nazi Labor Groups

Washington. — The "Free Jugoslavia" radio, quoting a "Tanjug" agency report, said that the internal affairs commission of the National Committee of Liberation of Jugoslavia recently decreed the dissolution of two Nazi-controlled labor organizations in Serbia.

According to the broadcast, reported to OWI by FCC monitors, the two disbanded organizations are: The Serb organization of labor (Srpska Zajednica Rada), and the National service for reconstruction of Serbia (Nacionalna služba za obnovu Srbije), both founded and controlled by the quisling Nedic regime for the Wehrmacht's benefit.

Bulgars Anxious to Please Jugoslavs Through Food Supplies

Washington. — The Belgrade newspaper "Politika" recently reported that Bulgaria, on "its own initiative," had decided to share with the Jugoslavs some of its available resources to "develop better relations between new Bulgaria and new Jugoslavia."

According to the article, as reported to OWI, the Bulgarian minister of state, Dobri Tarpelev, attending the Jugoslav anti-Fascist congress at Belgrade, revealed that Bulgaria is sending "3,000 tons of flour, 3,000 tons of corn, 3,000 tons of beans, 3,000 tons of salt, 100 tons of edible oils, 100 tons of

The broadcast quoted Arch-

Washington. — To the sessions of the new Jugoslav national assembly in Belgrade, Bulgaria sent a delegation of three, the Turkish home service said in a recent broadcast reported to OWI.

According to the broadcast, the delegation consists of Bulgarian state minister Tarpelev, the representative to the Jugoslav national committee Todorov, and the commander of the Bulgarian army of liberation, Gen. Ivanov.

— Office of War Information

Buy more War Bonds today
— And hold them for peacetime prosperity.

Mail early—help the postal employees.

"NEXT TIME YOU TAKE YOUR ALARM CLOCK APART, CASEY,
REMEMBER THAT SAFETY BEGINS AT HOME."

M-151

Don't Do a Thing You Don't Want To, Camp Orders

An American Army Rest Center, Belgium. — "You don't have to do a damn thing you don't want to do in this camp. If you don't want to get up, stay in bed. We'd serve you meals there, only we haven't help enough."

This is the sort of thing told weary, incoming soldiers at one of several rest camps for American soldiers tired out with long-continued service in the front lines, who are given from 24 hours to three days there to do practically what they please.

Kraut Officers' Beds

This camp is in one of the most pleasant cities in Belgium. It has excellent kitchens, dining rooms and a well-equipped reading room. New spring beds and mattresses, intended for German officers, but captured in a warehouse, provide comfort. Easy chairs and a piano taken from an officers' club in Aachen while the battle was still raging provide more comfort.

Experts of the Air Forces Technical Command at Wright Field, Ohio, have rebuilt and tested in flight, German robot bombs made from bits salvaged in England.

Did You Know That

A total of 1,000,000 men have left the Army through honorable discharges from the beginning of the war through August 31, 1944.

Army officers in the Philippine estimate that the islands are defended by a quarter million Japanese troops.

Jap casualties on Leyte totalled over 24,000 in the first ten days of fighting.

Experts of the Air Forces Technical Command at Wright Field, Ohio, have rebuilt and tested in flight, German robot bombs made from bits salvaged in England.

Notice to All Contributors to Nova Doba

Members contributing articles to the Nova Doba are asked to please cooperate with the following rules:

1. Deadline for all long articles is the Monday of each week. During these war times, the mail is slow so we suggest you get your mail in early and be assured of your article reaching us on time for publication.

2. All articles must be personally signed by the sender. This is in accordance with our AFU by-laws.

3. Write on one side of paper only; if typed, please double space.

4. Mail all articles to Nova Doba, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

YUVENTINE PAGE CONTRIBUTIONS

1. The deadline for all juvenile contributions is the first Wednesday of each month.

2. Sign your name and lodge number to every article.

3. Write on one side of paper only.

4. Mail your article early.

Miss Green: I know he's rich, but isn't he too old to be considered eligible?

Mrs. Brown: My dear, he's too eligible to be considered old.

Remember Pearl Harbor! Buy U. S. War Savings Bonds!

UNITED NATIONS FACTS

RECORD DAY!
AN AUSTRALIAN BOMBER UNIT BASED IN NEW CHINA MADE 69 SORTIES IN ONE DAY, EACH CREW HAVING SIX OR MORE TRIPS!

POISON vs. POISON!
A SOUTH AFRICAN MEDICAL CORPS CATCHES VENOMOUS SNAKES AND EXTRACTS THEIR POISON FOR SNAKE-BITE SERUM TO PROTECT UNITED NATIONS JUNGLE FIGHTERS.

FOR CZECHOSLOVAK AIRMEN!
FOR HIS SKILLED PLASTIC SURGERY OPERATIONS ON CZECHOSLOVAK AIRMEN, THE BRITISH SURGEON, A. H. MCINDEE, WAS AWARDED THE CZECHOSLOVAK ORDER OF THE WHITE LION.

DOPISI

Ely, Minn. — Člani društva št. 1 ABZ so tem potom vabjeni, da se udeležijo letne seje, ki se bo vršila 10. decembra. Seja se bo vršila v Jugoslovanskem narodnem domu in se bo pričela ob 7. uri zvečer. Dolžnost vsakega člena je, da se udeleži vsaj letne seje, ki se vrši meseca decembra. Le na tačin je morejo vsaj nekoliko seznaniti s poslovanjem društva in z delom, ki so ga izvršili tekmek leta društveni uradniki in drugi člani, ki so posečali seje.

Tem potom želim tudi opozoriti člane, da se lahko udeležijo seje, ki se bo vršila v J. N. Domu v nedeljo 26. novembra in se bo pričela ob 7. uri zvečer, če so interesirani za idejo zgradnje novega Domu. Na tej seji bodo imeli priliku izraziti svoje mnenje glede tem.

Člani so dalje prošeni, da prispevajo, kolikor jim je mogoče za jugoslovansko pomočno akcijo, ker ni dvoma, da je ljudstvo Jugoslavije potrebovalo materialne pomoči v teh ozirih. Lokalni postojanki JPO, SS in SAN sta do preteklega tedna zbrali in oposlali v New York okrog dve tone stare oblike in čevljev. Bratski pozdrav!

Frank Tomisch, Jr., tajnik društva št. 1 ABZ.

Aurora, Ill. — Tem potom želim sporočiti širši javnosti žalostno vest, da nas je dne 4. oktobra za vedno zapustila ljubljena hčerka oziroma sestra Josephine Kranjc, starci komaj 18 let in 7 mesecev. Letos je dovršila višjo šolo in pričela delati, po dveh tednih pa je moralita v bolnišnico, kjer je po šest tedenski hudi bolezni "sarcoma", predvoda s tolažili za umirajoče, za vedno zatisnila svoje oči. Za njo žalujejo, po leg staršev, sestra, poročena Levenick, ter bratje: Edward v Franciji, Herman v podmornici v Pacifiku, Don v državi Washington in Ray doma.

Iskrena hvala naj bo izražena vsem tistim, ki so nepozabno pokojnico obiskovali v bolnišnici, ter ji prinašali cvetlice in druge darove. Včasih je bila njena bolniška soba podobna cvetličnjaku. Pa kakor so velenle cvetlice, tako je polagona venela bolna cvetka Josephina. Na dan njenega smrti sta bila pri njej samo še dva šopka cvetlic. Zdelo se je, kot bi ji hotele cvetlice reči: spremile smo to do konca življenja in zdaj bomo skušale zaspale za večno.

Prisršna hvala naj bo izrecena tudi vsem tistim, ki so se od pokojnice poslovili z venci in cvetličami, in tistim, ki so prispevali za maše zadušnice. Nemogoče mi je imena vseh nvesti, navedem pa naj samo nekatere, ki so se od Josephine poslovili s cvetjem: Učiteljstvo Aurora East High School, kjer je pokojnica letos dovršila šolo; Senior class, Junior class, Sewing club, Miss O'Neil girl club, Teen age club (ki je ustanovljen za mladino vsega mesta in katerega soustavnosti s podpredsednicu j. bila pokojnica), Slovenska ženska zveza, društvo Sv. Jerneja, št. 81 ABZ, Mr. & Mrs. Aister in več drugih. Prisršna hvala tudi vsem, ki so prispevali za maše zadušnice, katerih pa je več, da bi jih mogla po imenih navesti.

Počeboj naj se zahvalim Mrs. A. Branisel in Mrs. Kranjc i Cleveland, Ohio, Mrs. Gregorič, Mrs. Grilc in družini Makovec iz Chicaga, ter Ani Zagar - Molitor iz Jolieta, ki so prihlete na pogreb in prispevale za maše zadušnice.

Ti pa, ljubljena hčerka Josephine, ki si se poslovila o

nas v cvetu let, počivaj sladko v naročju svobodne ameriške zemlje. V giojški žalosti za Teboj nas tolaži edino zavest, da so Ti bile prihranjene mnoge brdkosti in razočaranja življenja. Ohranili Te bomo v ljubečem spominu, dokler tudi mi ne pridemo za Teboj v kraje večnega miru.

Frances Kranjc, mati.

Detroit, Mich. — RESOLUCIJA, sprejeta na seji postojanke št. 34 JPO-SS, 5. novembra 1934, v Slovenskem Narodnem Domu, Detroit, Mich. — Takojšnja materijalna pomoč Sloveniji, ki ni bila le okupirana in oropana vsega za človeški obstanek potrebnega, nego tudi raztrgana na kose in podeljena nemški, laški in madžarski krvnički oblasti, je neobhodno potrebna. Slovenci, mučeni, pobiti, gnani v suženjska dela, goli in bosi v gestapovske in fašistične mučilnice, kjer so vsled vremenskih elementov, lakote in zlobi umirali, preživeli pa ostali poahljeni in bolni, njih bivališča požgana in porušena, potrebuje takojšnje pomoči.

Ker je glavni odbor JPO-SS na svoji seji, dne 19. oktobra 1944 v Chicagu, prošnje Združenega odbora za sodelovanje z "War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent" (licenca št. 583), da bi pomagal skladom JPO-SS napolniti prvo ladjo za hitro pomoč najpotrenejšim v Jugoslaviji, zavrgel, če ravno Združeni odbor garantira, da bo pomoč iz sklada JPO-SS podeljena samo najpotrenejšim Slovencem!

Ker glavni odbor JPO-SS ni uvidel silne važnosti skupnega delovanja in silne potrebe hitre pomoči Sloveniji in Jugoslaviji, po kateri so Slovenci raztegnjeni in v skrajni bedi, ter zavrgnute pomoči in slepi javnosti z neupravičenimi razlogi, zato prispevatelji in postojanka št. 34 JPO-SS skleneti, vse denarne prispevke v pomoč trpečemu ljudstvu v Sloveniji in Jugoslaviji posiljati "Vojnemu relifnemu fondu Amerikanek južno-slovenskega porekla," preko SANsovega urada v Chicagu.

Math Urbas, predsednik; Katherine Kraintz, tajnica; Anton Cedilnik, blagajnik.

Butte, Mont. — Člani društva Sv. Martina, št. 105 ABZ, so vabljeni, da se polnočtevilo udeležijo letne seje, ki se bo vršila v navadnih prostorih v nedeljo 17. decembra in se bo pričela ob 7. uri zvečer. Na omenjeni seji bomo volili odbor za prihodnje leto, torej je želeti, da bi bilo vse članstvo navzočo. Vsi člani naj bi tudi poskrbeli, da plačajo svoje asesmente do konca leta, da pričnemo novo leto s čistimi knjigami. Po seji 17. decembra bodo servirana okreplila. Pozdrav in na svidenje! — Za društvo št. 105 ABZ: John Laurich, tajnik.

Chicago, Ill. — Na zadnji seji podružnice št. 2 SANs smo sklenili, da gremo med Slovensko od hiše do hiše nabirati obroke in prispevke, da se s tem dejanjem nakupi najpotrebe našim ljudem v starem kraju. Za to delo se je priglasilo več članov in članice. Dasisravno je v tej malo slovenski naselbini na severni strani mesta Chicago — to precej težavno, ker smo tako na daleč raztreseni, smo v dveh tednih še precej dobro uspeli. Do sedaj smo nabrali precejšen kup oblike in obuvi in pa nekaj nad pet sto dolarijev; seveda bi v teh časih in v tem plemenit namen, bilo pričakovati boljši odziv, ampak smo vseeno zadovoljni s tem. "Kolektali" smo tudi pri "rojakih," kateri so nam rekli: "jaz ne dam nič za to" in podob

Trpljenje ljudstva v Jugoslaviji

Združeni odbor južnoslovenskih Amerikancev je prejel od ministra g. Save Kosanovića sledoč brzjavko o stanju v Jugoslaviji:

"Od Jugoslovanskega rdečega križa sem dobil pismo sledenje vsebine namenjeno vaši organizaciji:

"V imenu ljudstva Jugoslavije in Jugoslovenškega rdečega križa apeliramo na vas za pomoc, ki nam je nujno potrebna.

V težki borbi je naš narod pretrpel milijon žrtev. Še vedno se vodijo krvave bitke. Narod daje vse več in več žrtev za končno zmago nad fašizmom. Odločno in trdno stoji naš narod ob svojih zaveznikih, ali naši ranjeni junaki še vedno ležijo v primitivnih partizanskih bolnicah, nežadostno oblečeni in lačni, brez zdravilnih zalog in brez zadostnega števila zdravnikov. Pomoč dana naši Narodno osvobodilni vojski je dragocena, ali ne zadostuje našim velikim potrebam.

Sovražnik, ko prodira z močnimi silami iz Bolgarije, Albanije in Grčije proti severu, se mora boriti z našimi enotami na vsakem koraku. V svojem besusuši še zadnje hiše in polja, ki so še ostala nerazdejana po neštivilnih fašističnih napadih. Ta bes razdraženih fašističnih vojakov, borečih se brez moralne odgovornosti, je bes ranjene zveri, ki se izraža v masnem ubijanju žena in otrok in izizza še večje odporstvo in borbenost našega junaškega naroda.

Naše vasi in mesta so razdeljana, polja naše lepe domovine uničena, živila poklana. Naš narod, ki je vedno brez straha gledal smrti v oči, se ni nikdar obstavljal dati svojih posestev in življenu za končno zmago nad fašizmom. To ljudstvo je sedaj izčrpano in bolno in v veliki potrebi za najvažnejše življenske potreščine. Na deset tisoč otrok, golih in lačnih v razvalinah njihovih bivših domov, brez starišev, pričakuje prihajajočo zimo. Brigati se za te otroke je naša najvažnejša dolžnost. Oni so jamstvo bodočnosti naše domovine. Naša prva dolžnost je, da jim pripravimo sigurno zavetje in bolnice, da jih preskrbimo z obleko in obuvalom ter vitaminasko hrano.

PREMALO CIGARET

(Nadaljevanje s 1. strani)

številu pušijo tudi ženske, ki se za enkrat še niso navadile na cigare in pipe.

Kaj je vzrok pomanjkanju cigaret, se zdi, da nihče ne vse za gotovo. Tobačne tovarne jih izdelajo več kot kdaj prej. Seveda, ogromne množine cigaret gredo za našimi vojaki na razne fronte. Pa je značilno, da jih tudi vojaki na frontah oziroma v zaledjih istih ne dobivajo več toliko kot prej. Kdor koli je kriv pomanjkanja cigaret za vojake, zasluži ostrakan. Ako je cigaret potrebna, da pomiri žive civilistu, je stokrat bolj potrebna vojaku v tuji deželi, posebno še onim v vojnih zonah. Cigaret je vojaku v tujini ali na fronti dostikrat edina prijateljica od doma.

V Washingtonu so baje pričeli s preiskavo o vzrokih pomanjkanja cigaret. Vsaj z ozirom na naše vojake je želeti, da bi bila preiskava uspešna in da bi bili kaznovani tisti, ki so potmanjkanje cigaret zakrivili.

HITLER V ZATONU

(Nadaljevanje s 1. strani)

je lahko resnična, ali pa nobena.

O zatonu Hitlerjeve zvezde je zunanj svet posebno uverilo dejstvo, da ob letošnji obletnici nacističkega puča v Muenchenu Hitler ni govoril na radio, ampak je njegov govor čital načelnik Gestapa, Heinrich Himmler, ki je, ako mogoče, še večji mesar in krovlok kot Hitler. Na Švedskem in v drugih nevtralnih deželah prevladuje mnenje, da je danes Himmler dejanski načelnik nacijev doma in s svojo oblast brezobzirno izvaja.

Za zaveznike in svet v splošnem končno ni velikega pomena, če Nemčija načeluje Hitler ali Himmler ali kateri drugi izmed nacističkih mogotcev. Vsa nacistička klika se zaveda, da ne bo ušla zasluzeni kazni, ko zmagajo zavezniki, zato bo porabila ves teror in vsa sredstva, da obdrži Nemce v vojni kar najdalje mogoče. Zavezniki to vedo, zato so odločeni, da združijo ves nacijski sistem in ga izrujajo s koreninami.

POVOJNI PROBLEMI V RAZPRAVAH

(Nadaljevanje s 1. strani)

kateri vojak, ki se bo vrnil z bojišča v svojo domovinsko državo, bo videl cveteče dreve, ki je bilo posajeno njemu v počast. Seveda, marsikaterega ne bo najaz, da bi videl njemu v čast posajeno spomenik. Na vsak način pa so rastoka drevesa lepi spomeniki za kogar koli kot kameinite ali kovinske zgradbe.

DOPISI

(Nadaljevanje s 5. strani)

paj, jih bomo izročili skupnemu odboru, kjer bodo zapisani v posebni knjigi, omenimo pa naj jih na tem mestu le nekaj, na primer: Mrs. Paula Pascht je poleg denarnega prispevka preskrbela tri ducate gorkih zimskih kap za dečke, Adolph Klanchnik, kateri ima svojo pralnico (Laundry) v tem delu mesta, je dal več sto nogavic, veliko sraje in spodnjega perila, vse čisto; Mrs. Jrasich dva velika zavoda in tako tudi veliko drugih. Največja medalja pri tem pa zasluži naš star prijatelj Peter Šolar, dal nam je na razpolago prostor v svoji hiši, za vse, kar smo zbrali skupaj, čistili, šival in zlagal v zavoje po cele dnevi, tako da je bilo vse pripravljeno in povezano, ko smo prišli s trukom, da odpeljemo na glavno zbirališče; tudi kolektati je šel in poleg še sam prispeval denar in nekaj obleke. Z Josephom Ker-

nom sta poleg obleke nabrala tudi petdesetak. Joe je pa dal svoj avto, da sta se vozila. Peter, v imenu naše podružnice ti odborniki izrekamo posebno zahvalo za tvoj trud. Hvala lepa Mr. Math Jemcu, ker nam je vse to prepeljal brezplačno. Frank in Rose Sajovic sta dala 50 dollarjev in njih hčerka pa še deset zraven.

Omeniti moramo tudi našo priredbo 20. januarja 1945; bodo pripravljeni, da bodo tudi tam uspeh, z veliko udeležbo. Ves prebitek bo oddan za naše trpeče rojake v starem kraju, posebne kolekte na tej veselicu ne bo; več o tem pozneje. Pridite tudi na našo redno sejo v soboto zvečer 25. t. m. v Pleinerjevo dvorano, 1638 N. Halsted St. Seje so zanimive in kratke, po seji pa zabavno v domači prijateljski družbi. Najtoplja zahvala vsem darovalcem za prispevke. Za podružnico št. 2 SANS:

Predsednik: Louis Volk; tajnik: John Turk; blagajnik: Ludwig Katz.

White Valley, Pa. — Vsem članom in članicam društva št. 116 ABZ naznanjam, da je bilo na seji 15. oktobra sklenjeno, da vsak enakopravni član in članica plača en dolar društvenega asesmenta, in sicer 50 centov v novembetu in 50 centov v decembetu. Nenakopravni pa plačajo 50 centov naklade v dveh obrokih, in sicer 25 centov v novembetu in 25 centov v decembetu. To naklado je bilo treba naložiti, ker v društveni blagajni ni dovolj denarja, da bi plačali uradnike meseca decembra.

Obenem priporočam članom, ki imajo še stare certifikate načrta "A," kateri nimajo nobene rezerve, da jih izpremenijo v certifikate novih načrtov, ki imajo rezervo. Do novega leta vsak član lahko izpremeni star certifikat v kateri koli novi načrt. Primoran seveda ni nobeden. Res je treba za certifikate novih načrtov plačevati nekoliko višje asesmente, zato pa imajo certifikati denarno rezervo, katere starci nimajo.

Tukaj v naši naselbini so nedavno pobirali staro obleko za naše rojake v starem kraju. Po mojem mnenju bi se bilo več nabraalo, če bi se bila vsa društva skupno lotila tega dela. Nekateri so se tudi izrazili, da bi vedeli, da se pobira samo za Slovence, bi dali še več. Bratislavski pozdrav!

Jurij Previč, tajnik društva št. 116 ABZ.

Euclid, O. — Seja društva Napredek, št. 132 ABZ, ki se je vrnila 10. novembra, je bilo dobro obiskana. Tudi družabna zavoda je dobro izpadla, za kar zaslužijo priznanje in zahvalo članom in članicam, ki so omogočili tak uspeh. Razdeljene so bile tri nagrade. Prvo je dobil D. Davirro, drugo V. Kamin in tretjo Mrs. Ward. Ako kateri članov ve za sedanji naslov D. Davirro, je prošen, da ga obvesti, da mu je pripadla prva nagrada in da naj pride ponjo na dom društvenega tajnika.

Na prihodnji seji, ki se bo vrnila 8. decembra, bomo zaključili častno listo naših članov in članic, ki služijo v ameriških vojnih silah. Pozdrav in na svinjenje!

Adalyne B. Cecelic, blagajničarka.

Waukegan, Ill. — Članice po-možnega odseka S. N. Doma vabimo rojake iz Waukegana in N. Chicaga na C. & B. zavoda, katera se bo vrnila v spodnji večji dvorani S. N. Doma v soboto 2. decembra ob 7:30 zvečer. Prebitek vseh naših zavoda je vedno namenjen v pomoč Rdečemu križu, Jugoslaviji, U.S.O. etc. Rabimo še nekaj dana, če je nam kdo izmed vas pripravljen pomagati v tem oziaru, naj, prosim, to telefonično naznani tajnici Ani Machnick, Maj. 2922.

Slovenska zbiralnička: Slovenski narodni dom, 1715 John R., bližu 6. M. Rd.) Slovenski delavski dom, 437 S. Livernois, Cerkvena dvorana, G. e. Twelfth, H. P.

V denarju v oktobru se je prispevalo potem podružnice št. 1 SANSA: Nabiralne pole: Mary Jurca \$290.80, Mary Knez \$225.00, Lia Menton \$180.00. Poslal br. Anton Cedilnik na SANS \$645.80 in preostanek blagajne postojanke št. 34 JPO-

Ko sem opazoval živahnost in pridno delo naših rojakov zadnjih par tednov v Narodnem domu, mi je prišla na misel priovedka o kralju Matjažu, ki pravi, da mož spi pri neki mizi pod Šmarino goro, in kadar se prebudi, si bo odvил dolgo silo brado, ki mu je prirastla skozi stoletja okoli mize, in bo vodil slovensko vojsko do zmage iz pod jarma tujeve.

Istotako se mi zdi, se je sedaj zbulil slovenski oziroma jugoslovenski duh v Narodnem domu, kateri, omamlijen vsled udarca vojne, je popolnoma zaspal zadnjih par let. Kar naenkrat se ljublju zavedli, da so Slovenci in da njihovi bratje potrebujejo pomoči, katero jim bomo sedaj lahko postali potom ladje, katera že čaka v New Yorku. Veselje je opazovali ženske, katere zbirajo obleko, šivajo, perejo in jo skladajo v zaboje. In kako z veseljem pomagajo tudi moški, dasiravno utrjeni od dela po tovarnah. Vmes govorijo, povprašujejo ter pojasnjujejo, da, ker so se

Tito in partizani borili, krvali, stradali in zmrzovali za svobodenje Jugoslavije in ker so oni zavezniki Zdrženih držav, tedaj so tudi oni upravičeni deliti pomoč, katero jim pošljemo, in ne tisti, ki so sedeli lepo na gorkem pod pokroviteljstvom nacijev doma v Jugoslaviji, ali na varnem v inozemstvu.

Da, prebija se slovensko-jugoslovenski duh, upajmo, da se kmalu popolnoma prebudi, se strne in zave, da sedaj se nam nudi prilika, katere ne smemo zamuditi, podpreti moramo partizane gmotno in moralno, ker sedaj prodira žarek svobode skozi tiste črne oblake, ki so viseli nad našim narodom stotletja.

Albina L. Furlan

Detroit, Mich. — N U J N A POMOC! — Jugoslovensko ladro je treba napolnit. Nabranje obleko in druge potrebščine moramo takoj odposlati. Jugoslovenski center rabi mnogo prostovoljev, zato prosimo Slovence v Detroitu in okolici, da se pridružijo človekoljubnemu delu. Odbor za zbiranje obleke se je reorganiziral, da bo delo uspešne. Slovence smo bile zaposlene vsak petek od 10. do 12. popoldne. Dosedaj nas dela 9. in sicer: Uršula Grum, Mary Jurca, Frances Kapel, Mary Koss, Mary Lapajna, Lia Menton, Mary Na-prudnik, Mary Rant in Agnes Sonc. Sestre Srbkinje, Hrvatice in Bolgaro-Macedonci delajo v Bolgaro-Macedonci delajo od 10. do 12. popoldne do 9. zvečer. Prosim, da se priglasi še najmanj 7 prostovoljk, da lahko uredimo delo na 3 skupine; prva od 10. do 12. popoldne, druga od 2. do 6. popoldne, tretja 6. do 9. zvečer. Javite na telefon Ma-dison 2846, ali pismeno na Lia Menton, 1205 Pallister, Detroit 2, Mich.

SS \$44.20, skupno \$700.00. Znesek \$242.00 nabiralne pole Mary Rant, je ista postala sama na Sansov urad, ker bi bilo predolgo čakati na prihodnjo sejo družnice SANSA.

Večerinka društva 518 SNPJ in IWO v Slovenskem delavskem domu je prinesla čistih \$378.00. Ta vsota je bila na željo prispevateljev poslana direktno na WRFASSD v New York.

Na prireditvi božičnice Slovenc in Srbkinj za jugoslovensko deco v Slovenskem narodnem domu se je dobilo čistih \$367.00. Ta denar je bil izročen blagajniku Zojsa, Detroit, in poslan na WRFASSD v New York. Poklonjeno je bilo tudi mladi fant Merle Rosen, ki je dobil nagrado pri tekmi na radio. Njegova mati je Slovenka, iz Jerajeve družine.

Program bo vseboval sledeče točke: 1. Otvoritev programa po predsedniku A. Krapencu. 2. Ameriška himna. 3. Zbrane pesmi, poje pevski zbor France Prešeren. 4. Jigger Bug: Sharon Pazul. 5. Tap Dance: Johnny Bicek. 6. Govor. 7. Piano accordion: Merle Rosen. 8. Zbrane narodne pesmi: sestre Korenchan. 10. Let's Sing a Song About Susie, Put Your Arms Around Me, Honey: Marilyn Jean Turner. 11. Zbrane pesmi: pevski zbor Sava. 12. Selected Melodies: Možina-Trio. 13. Shortnin Bread, Pretty Kitty Blue Eyes: Harold Bicek. 14. Prešernov duet: Frank Gradišek in Tim Prelesnik. 15. Adagio: Sharon Pazul, Johnny Bicek in Rogers Pazul.

Slovenec iz Detroitu in okolice so v oktobru prispevali za WRFASSD potem podružnice št. 1 SANSA: \$450.00 posamezniki (že objavljeno), \$887.80 nabiralne pole (stotki: Sloveni narodni dom, John in Elizabeth Plahter, Jože Topolak). Večerinka dr. 518 SNPJ in IWO \$378.00, del božičnice Slovenek in Srbkinj \$183.50, skupno \$1,953.50.

* * *

V nedeljo 10. decembra vprizori podružnica št. 1 SANSA igro "Z vero v vstajenje" v Slovenskem delavskem domu, 437 S. Livernoise. Početek točne ob 3. popoldne. Častni gost prireditve bo brat Mirko G. Kuhel, glavni tajnik SANSA in blagajnik WRFASSD iz Chicaga. Vstopnice so že v prodaji. Dolžnost vsakega je, da prisostvuje tej pomembni igri, ki prikazuje grozodejstva gestapovskih okupatorjev Slovenije, pobiranje in mučenje naših ljudi, kateri neče biti Hitlerjevi sužnji. Kupe vstopnico, ko se jo Vam ponudi. Ves prebitek je namenjem za takojšnjo pomoč bednim v stari domovini.

Naše nabiralke denarnih prispevkov in obleke so pridno na delu, mnogo rojakov in rojakinje se je lepo odzvalo. (Seznam prispevateljev bo objavljen posebej). Kdor še ni prispeval, naj to storí čim prej mogoče. Naše junaško ljudstvo potrebuje vsega, ker je bilo popolnoma izpano. Prvi ladji bodo sledile druge. Primorski fantje jih bodo vozili brezplačno, mi pa skrbimo, da bodo polne daril, ki bodo razveselila srca bratov in sester preko morja in olajšala njih bedo.

Lia Menton.

Chicago, Ill. — Kakor je že bilo poročano, bomo imeli prihodnjo nedeljo v Chicagu veliko dobrodelno prireditve in sicer v prid Ameriškemu rdečemu križu, v Slovenski šolski

ki se je za vedno poslovil od nas

28. novembra 1942.

Eno leto je šlo v večnost,

odkar si zapustil nas.

Le počitku si šel pod gomilo,

kamor Ti je vele stvarnika glas.

Prehitro si odsel od nas,

zamrl na ve